

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/146/2024
Identifikačné číslo spisu:	4121200586
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4121200586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke: H. J., rod. J., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom L., Y. XXX/XX, za účasti dedičov: 1/ H. T., rodená T., nar. XX. XX. XXXX, B., V. XXX/.X, zastúpená: Mgr. Katarína Berkešová, advokátka, Malacky, Břeclavská ulica 3, IČO: 42 446 066, 2/ Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, X., L.L. XX, zastúpený: Mgr. Jakub Horváth, advokát, Bratislava, Einsteinova 19, IČO: 54 548 004, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25D/13/2021, o dovolaní dedičky H. T., proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. marca 2024 sp. zn. 26CoD/2/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 10. októbra 2023 č. k. 25D/13/2021 - 169, D/not 205/2021 rozhodol tak, že:
„I. Súd určuje:

1. všeobecnú hodnotu majetku poručiťky: 575,34 eura, ktorý pozostáva z:

Hnuteľnosti:

pohľadávky poručiťky voči úpadcovi BDV družstvo „v konkurze“ Banská Bystrica, prof. Sáru 5, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36039021, evidovaná pod poradovým číslom prihlášky 8593, ktorej časť vo výške 575,34 eura zodpovedajúca výťažku prislúchajúcemu poručiťke podľa Rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7157 zo dňa 15. 06. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 119B dňa 21. 06. 2011) a doplnacieho rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7869 zo dňa 22. 09. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 190/2011 dňa 04. 10. 2011), bola zložená do súdnej úschovy v zmysle právoplatného a vykonateľného Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 39-24 K/48/2002-MŠ-884, ktorým príslušný súd rozhodol o prijatí peňažných prostriedkov do súdnej úschovy určených pre jednotlivých veriteľov (právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26. 08. 2015).

2. výšku dlhov poručiťky: 0,- eur.,

3. čistú hodnotu dedičstva: 575,34 eura.

II. Súd potvrdzuje nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov tak, že:

Hnutelnosti:

pohľadávku poručiťky voči úpadcovi BDV družstvo „v konkurze“ Banská Bystrica, prof. Sáru 5, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36039021, evidovaná pod poradovým číslom prihlášky 8593, ktorej časť vo výške 575,34 eura zodpovedajúca výtazku prislúchajúcemu poručiťke podľa Rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7157 zo dňa 15. 06. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 119B dňa 21. 06. 2011) a doplnacieho rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7869 zo dňa 22. 09. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 190/2011 dňa 04. 10. 2011), bola zložená do súdnej úschovy v zmysle právoplatného a vykonateľného Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 39-24 K/48/2002-MŠ-884, ktorým príslušný súd rozhodol o prijatí peňažných prostriedkov do súdnej úschovy určených pre jednotlivých veriteľov (právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26. 08. 2015),

nadobudli:

1/ H. T. rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. - Č.Q., V. XXX/X v zákonnom podiele 1/2-iny,

2/ Mgr. T. T. rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L. XX v zákonnom podiele 1/2-iny.

III. Súd určuje notárovi JUDr. Zuzane Jánskej, so sídlom notárskeho úradu na adrese: Nitra, Palánok 4605/5, ako súdnemu komisárovi, odmenu a náhradu hotových výdavkov vrátane DPH spolu v sume 75,90 eura, ktorú sumu sú povinní zaplatiť dedičia H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. - Č., V. XXX/X a Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L. XX, každý v sume 37,95 eura v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia v hotovosti do pokladne notára JUDr. Zuzany Jánskej alebo bezhotovostným prevodom na účet notára, vedený v Prima banka Slovensko, a. s. Nitra pod číslom: SK35 3100 0000 0042 2031 2506, variabilný symbol: D/not 205/2021.

IV. Súd ukladá dedičom H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. - Č., V. XXX/X a Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L. XX, povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok za konanie o dedičstve vo výške 6,50 eura na účet Okresného súdu Nitra v lehote 10 dní od doručenia platobného predpisu.

V. Súdny poplatok vo výške 6,50 eura sa navrhovateľke H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. - Č.Á., V. XXX/X neukladá, nakoľko bol navrhovateľkou uhradený už pri podaní návrhu.“

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že Okresný súd Nitra podľa § 161 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) poveril notára JUDr. Zuzanu Jánsku, aby ako súdny komisár konal a rozhodoval vo veci prejednávania dedičstva po poručiťke H. J., rod. J..

1.2. Návrh na dodatočné konanie o dedičstve podľa § 211 zák. č. 161/2015 Z. z. CMP podala na Okresný súd v Nitre dňa 20. 01. 2021 dedička H. T., rod. T., ktorá svoje podanie doplnila dňa 27. 05. 2021.

V priebehu konania, dňa 16. 03. 2023 bolo súdu doručené podanie od dedičky H. T., rod. T. o späťvzatie svojho návrhu na dodatočné konanie o dedičstve po neb. H. J., rod. J., ktorý podala na Okresný súd v Nitre dňa 20. 01. 2021 v znení doplnenia zo dňa 27. 05. 2021.

Dňa 25. 09. 2023 Okresný súd v Nitre vydal Uznesenie sp. zn. 25D/13/2021-162, ktoré nadobudlo

právoplatnosť dňa 29. 09. 2023, ktorým súd späťvzatie dodatočného prejednávania dedičstva nepripustil.

1.3. Pôvodné dedičské konanie po poručiteľke bolo vedené Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 22D/1435/2006, D/not. 167/2006 a bolo právoplatne ukončené dňom 28. 09. 2006. Ďalší majetok poručiteľky bol prejednaný v konaní Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 22D/626/2007, D/not. 54/2007, ktoré bolo právoplatne ukončené dňom 07. 11. 2007. Ďalšie konanie po poručiteľke bolo vedené Okresným súdom v Nitre pod sp. zn. 19D/110/2012, D/not. 223/2018, ktoré bolo zastavené podľa § 29 ods. 1 CMP a § 145 ods. 1 CSP.

Z pripojeného pôvodného dedičského spisu po poručiteľke vedeného Okresným súdom v Nitre pod sp. zn. 22D/1435/2006, D/not. 167/2006, z pripojeného dedičského spisu po poručiteľke vedeného Okresným súdom v Nitre pod sp. zn. 22D/626/2007, D/not. 54/2007 a z pripojeného dedičského spisu po poručiteľke vedeného Okresným súdom v Nitre pod sp. zn. 19D/110/2012, D/not. 223/2018 vyplynulo, že v pôvodnom konaní OS Nitra 22D/1435/2006, D/not. 167/2006 ako jediná dedička po poručiteľke nastúpila v zmysle platného závetu poručiteľky zo dňa 16. 03. 1985 jej sestra, H. U., rod. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. - Č.Q., V. XXX/X, ktorá vystupovala ako dedička aj v dodatočnom konaní po poručiteľke OS Nitra 22D/626/2007, D/not. 54/2007.

Z ďalšieho dodatočného konania po poručiteľke vedeného OS Nitra pod sp. zn. 19D/110/2012, D/not. 223/2018 však vyplynulo, že dedička poručiteľky, H. U., rod. J.W., dňa XX. XX. XXXX zomrela. Titulom dedičskej postupnosti ako dediča zo zákona v I. dedičskej skupine prichádzali v čase smrti H. U., rod. J. do úvahy jej deti: N. T. rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. - U. T., T. XXXX/XX a H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. - Č., V. XXX/X (navrhovateľka).

N. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX zomrel v priebehu konania po neb. H. U., rod. J., a to dňa XX. XX. XXXX. Na jeho miesto na základe právoplatného Osvedčenia o dedičstve vydaného JUDr. Katarínou Pohronskou notárom ako súdnym komisárom so sídlom Bratislava I, Grosslingová č. 6-8, pod sp. zn. 3D/395/2011, D/not. 2/2012 zo dňa 05. 12. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 12. 2013 nastúpila ako jediná dedička v III. dedičskej skupine jeho sestra, H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. - Č.Q., V. XXX/X (navrhovateľka), a preto následne v dedičskom konaní po neb. H. U., rod. J., zomr. XX. XX. XXXX ako jediná dedička zo zákona v I. dedičskej skupine na základe právoplatného Uznesenia OS Nitra sp. zn. 29D/164/2010-243, D/not. 8/2011 zo dna 24. 06. 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 09. 2016 nastúpila H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. - Č.Ň., V. XXX/X (navrhovateľka).

Z obsahu pripojeného pôvodného spisového materiálu po poručiteľke bolo ďalej zistené, že do konania OS Nitra sp. zn. 19D/110/2012, D/not. 223/2018 boli dňa 29. 06. 2017 zaslané listiny, a to rodný list Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, Uznesenie ŠN D 96/89-60 po neb. N. T., zomr. dňa XX. XX. XXXX, Žiadosť o nahliadnutie do spisu po poručiteľke H. J., rod. J., zo dňa 23. 06. 2017 a prvá strana Žaloby na ochranu oprávneného dediča po neb. N. T., zomr. dňa XX. XX. XXXX, od Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., L.L. XX, ktorými preukazoval svoje dedičské nároky ako dediča po neb. H. U., rod. J., zomr. XX. XX. XXXX, na základe ktorých žiadal o nahliadnutie do dedičského spisu po poručiteľke.

Z predložených listinných dôkazov vyplynulo, že Mgr. T. T. je polorodým súrodencom H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX a mali spoločného otca N. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom B., L.Á. XX, ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX, a teda v dedičskom konaní po neb. N. T., zomr. dňa XX. XX. XXXX, bol nesprávne určený okruh dedičov poručiteľa, kedy ako dedič mal vystupovať aj brat poručiteľa. Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., L. XX a následne aj v dedičskom konaní po neb. H. U., rod. J., zomr. XX. XX. XXXX mal ako dedič vystupovať aj Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., L. XX.

Na základe vyššie uvedených právnych skutočností, výsledkov pôvodného dedičského konania po poručiteľke, ako aj dodatočných konaní po poručiteľke a vykonaného dokazovania, ako dedičia po poručiteľke v tomto dedičskom konaní nastúpili: 1/ H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. - Č.Q., V. XXX/X v zákonom podiele 1/2-iny a 2/ Mgr. T. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L.L. XX v zákonom podiele 1/2-iny.

1.4. Podľa § 203 ods. 1 písm. e) CMP, súd v uznesení o dedičstve potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode, alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol.

Vzhľadom k tomu, že dedičia, H. T., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXXX/XXXX, bytom B. -

Č.Q., V. XXX/X a Mgr. T. T., nar. XX. XX. XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L. XX, boli v tomto konaní nečinní v zmysle, že sa opakovane nedostavovali na nariadené pojednávania, napriek tomu, že na tieto pojednávania boli riadne predvolávaní doporučenou zásielkou do vlastných rúk, súd pokračoval v zmysle ust. 31 CMP v ich neprítomnosti a potvrdil nadobudnutie dedičstva po poručiteľovi medzi dedičov podľa ich zákonných dedičských podielov v zmysle ust. 203 ods. 1 písm. e) CMP tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, nakoľko medzi dedičmi nedošlo k uzavretiu dohody o vyporiadaní dedičstva.

1.5. Podľa § 203 ods. 2 CMP, súčasťou uznesenia, ktorým súd potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode, alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol podľa § 203 ods. 1 písm. e) CMP, môže byť aj uznesenie podľa § 195 CMP a § 200 CMP.

1.6. Podľa § 47 CMP, trovami konania sú aj odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho účelne vynaložené hotové výdavky. Odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára v konaní o dedičstve a náhrada jeho hotových výdavkov boli určené podľa § 50 a § 58 CMP a § 13 a § 18 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov. Notárovi patrí odmena za vykonané úkony súdneho komisára v tejto dedičskej veci vo výške 23 eur, náhrada hotových výdavkov vo výške 40,25 eura, spolu 63,25 eura, DPH 20 % vo výške 12,65 eura, spolu v sume 75,90 eura. Hotové výdavky súdneho komisára pozostávajú z poštových výdavkov. Podľa § 50 ods. 1 CMP, v konaní o dedičstve platí odmenu notára a jeho hotové výdavky dedič, ktorý dedičstvo nadobudol. Ak je dedičov niekoľko, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru ceny nadobudnutého dedičstva. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

1.7. Súdny poplatok bol vyrubený podľa položky 18a písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov k zákonu č. 71/92 Zb. v znení neskorších predpisov o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o súdnych poplatkoch je poplatníkom v konaní o dedičstve dedič. Podľa § 5 ods. 1 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká vydaním rozhodnutia o dedičstve. Podľa § 8 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je poplatok za konanie o dedičstve splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie dedičky H. T., uznesením z 27. marca 2024 sp. zn. 26CoD/2/2023 rozhodol tak, že odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 25D/13/2021 - 169, D/not. 205/2021 zo dňa 10. októbra 2023 potvrdzuje (I. výrok). Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (II. výrok).

2.1. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie a po zohľadnení vykonaného dokazovania a odvolania účastníčky konania, pani H. T., viazaný jeho rozsahom, nevzhliadol dôvody na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné potvrdiť, keďže je vo výroku vecne správne. Zároveň odvolací súd uvádza, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie (súdneho komisára) tak v rovine skutkových zistení, ako aj právneho posúdenia, pričom v smere zdôraznenia jeho správnosti a ďalej k jeho dôvodom a námietkam odvolateľky uvádza nasledovné:

2.2. Odvolací súd konštatuje, že z obsahu predmetného odvolania je možné vyabstrahovať odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), avšak odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolateľka bližšie nekonkretizuje odvolacie dôvody tak, aby bolo zrejmé, v čom vidí nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že odvolanie musí byť niektorou (prípadne viacerými) z vád podľa ust. § 365 CSP odôvodnené (§ 363 CSP), čo znamená, že nestačí formálne citovať v zákone uvedený dôvod, ale je potrebné ho identifikovať, t. j. v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu. Súd je viazaný využitými odvolacími dôvodmi, a to nielen nominálne, ale aj ak ide o odvolateľom použitú odvolaciu argumentáciu (konkrétne pochybenia, vytýkané súdu prvej inštancie v rámci daného odvolacieho dôvodu). Takto odvolateľ vymedzuje konkrétny predmet, resp. hĺbku odvolacieho prieskumu. Odvolateľka sa v rámci odôvodnenia zamerala na kritiku súdneho komisára, respektíve jeho osoby,

avšak neuviedla v čom vidí nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, pričom základ jej argumentov tvoria len tvrdenia, ktoré vo väčšej miere nie sú relevantné pre rozhodnutie.

2.3. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že súdny komisár na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, a preto nie je možné, aby odvolací súd vykonal ďalšie dokazovanie. Odvolací súd má za to, že Mgr. T. T. bol správne identifikovaný ako polorodý brat H. T., t. j. je oprávneným dedičom spolu s odvolateľkou.

2.4. Odvolací súd v rámci právneho posúdenia v napadnutom rozhodnutí uvádza, že sa plne stotožňuje s právnymi závermi súdneho komisára v napadnutom rozhodnutí. Požiadavka, aby o majetku poručiťľa, ktorý sa objaví až po právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve, prebehlo konanie o dedičstve (v odôvodnených prípadoch dokonca aj bez návrhu), je odrazom dôsledného uplatnenia princípu ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva. Svedčí o zámere, aby konaním o dedičstve prešli všetky aktívne a pasívne zložky poručiťľovho majetku. Dedič totiž nevstupuje len do práv a povinností, ktoré sú mu známe v čase konania o dedičstve, ale zásadne do všetkých práv a povinností poručiťľa, ktoré jeho smrťou nezanikli [§ 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“)], i keď neboli v konaní o dedičstve zistené, a preto o nich nebolo rozhodnuté (viď Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2015, sp. zn. 3Cdo/168/2014).

2.5. Jedným z najdôležitejších úkonov v konaní o dedičstve a účinným prostriedkom prípravy samotného prejednávania dedičstva je predbežné vyšetrenie. Počas predbežného vyšetrenia súdny komisár zisťuje všetko potrebné preto, aby mohol vydať rozhodnutie vo veci. Účelom predbežného vyšetrenia je zistiť všetky potrebné informácie o majetku, prípadne o dlhoch poručiťľa, o okruhu jeho dedičov, ako aj skutočnosť, či niekto z dedičov nepotrebuje ustanoviť opatrovníka. Súdny komisár postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci a na účely zistenia skutočného stavu veci je povinný vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhli. Inštitút predbežného šetrenia nemožno chápať len ako výsluch osoby informovanej o osobných pomeroch poručiťľa a spísanie zápisnice s ňou na predtlačenom vzore, ale ako všetko potrebné šetrenie, ktoré notár vykonáva v záujme zistenia skutočného stavu veci a z ktorého vychádza aj pri svojom rozhodovaní (R 11/1970).

2.6. Odvolací súd záverom obiter dictum dodáva, že odvolanie odvolateľky vykazuje znaky šikanózneho výkonu práva, keďže v značnej miere má za cieľ urážať súdneho komisára, útočiť na jeho dobré meno a znevažovať jeho dôstojnosť, a preto odvolací súd konštatuje, že takéto konanie odvolateľky je v rozpore s dobrými mravmi a nepožíva právnu ochranu (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, III. ÚS 193/2010 zo dňa 12. mája 2010; ako aj s poukazom na Najvyšší súd Českej republiky, sp. zn. 22Cdo/1917/2004 a sp. zn. 22Cdo/1567/2004). V tejto súvislosti odvolací súd apeluje na odvolateľku, aby sa v budúcnosti zdržala obdobných invektív a pri presadzovaní svojich práv zamerala pozornosť na vecnú stránku veci a nie osobné urážky či už štátnych orgánov alebo účastníkov konania, keďže takéto konanie by mohlo byť posúdené aj ako konanie postihnuteľné poriadkovou pokutou v zmysle ust. § 102 ods. 1 písm. e) CSP.

2.7. V intenciách uvedeného odvolací súd konštatuje, že námietky odvolateľky nie sú dôvodné, a preto napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

2.8. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že odvolateľka ako jediná účastníčka konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dedička H. T. (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. b) CSP a § 420 písm. f) CSP. Uviedla že, odvolací súd mal spolu so súdom prvého stupňa event. s prejednávajúcim notárom za to, že T. T. ako polorodý súrodenec je dedičom v konaní po H. J. spolu s dovolateľkou, a to každý v 1/2 - ici. Dovolateľka v podanom odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa namietala túto skutočnosť a tvrdila, že T. T. by nemal byť dedičom po H. J. (po ktorej dedičstvo prebiehalo). Dovolateľka má právo na právnu istotu vo svojom postavení a spoliehala sa na iné právne dokumenty vydané Okresným súdom Nitra.

Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd tieto okolnosti nijako nevyhodnotili a v tomto smere nedali dovolateľke jasnú odpoveď na tieto okolnosti. Dovolateľka tieto okolnosti namietala písomne tak v rámci konania na súde prvého stupňa, pred notárom, ako aj vo svojom odvolaní. Napokon správne právne posúdenie veci je činnosťou súdu a nie účastníka, preto súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd mali

povinnosť sa s námietkami účastníka riadne vysporiadať, čo súdy oboch stupňov riadne nevykonali a nezobrali v úvahu všetky vznesené námietky dovolateľky. Z pohľadu dovolateľky nemalo byť s Mgr. T. T. (bez právnej subjektivity) ako s účastníkom konané, čo zakladá dovolací dôvod podľa §-u 420 písm. b) CSP.

Odvolací súd odňal dovolateľke právo na spravodlivý proces, pretože sa vôbec, resp. nedostatočne vyporiadal v napadnutom rozhodnutí so zásadnou odvolacou námietkou a to, že v čase vydania dedičského rozhodnutia zo strany prejednávajúceho notára poručiťovi nezostal žiaden majetok, ktorý by pripadal do úvahy.

V súdnej úschove bol zložený majetok poručiťky vo výške 575,34 eur, ktorý prepadol v prospech štátu z dôvodu priet'ahov v dedičskom konaní.

Dovolateľka má za to, že notár, resp. súd prvého stupňa mal dedičské konanie zastaviť, a nie v ňom pokračovať a prededieť majetok, ktorý neexistuje, resp. už nepatrí poručiťovi.

Podľa názoru dovolateľky sa odvolací súd napadnutým rozhodnutím dopustil porušenia jej práva na spravodlivý proces závažným spôsobom, čo zároveň zakladá, aj v súlade s judikatúrou ESLP, ako aj judikatúrou dovolacieho súdu, dovolací dôvod §-u 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka navrhuje dovolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie vo veci.

Dovolateľka v prípade svojho úspechu žiada priznať trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. JUDr. Zuzana Jánska notár - súdny komisár vo svojom vyjadrení k dovolaniu dedičky H. T. uviedla, že „na základe uvedeného považuje napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoD/2/2023 - 2019 zo dňa 27. 3. 2024 za vecne správne, na podklade správnych skutkových zistení za presvedčivo a dostatočne právne odôvodnené, a preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie dovolateľky zo dňa 3. 7. 2024 proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoD/2/2023 - 2019 zo dňa 27. 3. 2024, ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi bez ich náležitého vymedzenia podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP odmietol, prípadne aby dovolanie dovolateľky zo dňa 3. 7. 2024 proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoD/2/2023 - 2019 zo dňa 27. 3. 2024, ako nedôvodné podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol.“

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. b) CSP a § 420 písm. f) CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP

10. Podľa § 420 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu.

11. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

12. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Podľa § 7 ods. 2 OZ smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak. Za mŕtvu súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

Spôsobilosť byť účastníkom konania treba odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka aktívnej či pasívnej, ktoré z hľadiska prípustnosti dovolania je irelevantná.

13. Dôvod zmätočnosti uvedený v § 420 písm. b) CSP je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti. Toto však nie je tento prípad. Dovolateľka totižto namietla, že dedič 2/ Mgr. T. T. ako polorodý súrodenec nie je dedičom v predmetnom konaní.

14. Predmetnou námietkou dovolateľky sa súd prvej inštancie náležite zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia, keď uviedol, že:

„Z predložených listinných dôkazov vyplynulo, že Mgr. T. T. je polorodým súrodencom H. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX a mali spoločného otca N. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B., L.T. XX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, a teda v dedičskom konaní po neb. N. T., zomr. dňa XX.XX.XXXX, bol nesprávne určený okruh dedičov poručiteľa, kedy ako dedič mal vystupovať aj brat poručiteľa. Mgr. T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., L. XX a následne aj v dedičskom konaní po neb. H. U., rod. J., zomr. XX.XX.XXXX mal ako dedič vystupovať aj Mgr. T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., L. XX.

Na základe vyššie uvedených právnych skutočností, výsledkov pôvodného dedičského konania po poručiteľke, ako aj dodatočných konaní po poručiteľke a vykonaného dokazovania, ako dedičia po poručiteľke v tomto dedičskom konaní nastúpili: 1/ H. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom B. - Č.Q., V. XXX/X v zákonnom podiele 1/2-iny a 2/ Mgr. T. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, trvalý pobyt X., L. XX v zákonnom podiele 1/2-iny.“

14.1. Náležite predmetnú námietku aj odôvodnil odvolací súd v bodoch 25 a 27 svojho rozhodnutia, keď uviedol:

„25. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie a po zohľadnení vykonaného dokazovania a odvolania účastníčky konania, pani H. T., viazaný jeho rozsahom, nevzhliadol dôvody na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné potvrdiť, keďže je vo výroku vecne správne. Zároveň odvolací súd uvádza, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie (súdneho komisára) tak v rovine skutkových zistení ako aj právneho posúdenia, pričom v smere zdôraznenia jeho správnosti a ďalej k jeho dôvodom a námietkam dovolateľky uvádza nasledovné:

27. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že súdny komisár na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, a preto nie je možné, aby odvolací súd vykonal ďalšie dokazovanie. Odvolací súd má za to, že Mgr. T. T. bol správne identifikovaný ako polorodý brat H. T., t. j. je oprávneným dedičom spolu s dovolateľkou.“

14.2. Dovolací súd teda konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. b) CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu podľa dovolateľky spočíva v tom, že sa súdy nedostatočne vysporiadali s námietkou, že v čase vydania dedičského rozhodnutia nezostal žiaden majetok, ktorý by pripadal do úvahy.

18. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí určil všeobecnú hodnotu majetku poručiteľky v sume 575,34 eur, ktorý pozostáva z:

Hnutelnosti:

pohľadávky poručiteľky voči úpadcovi BDV družstvo „v konkurze“ Banská Bystrica, prof. Sáru 5, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36039021, evidovaná pod poradovým číslom prihlášky 8593, ktorej časť vo výške 575,34 eura zodpovedajúca výťažku prislúchajúcemu poručiteľke podľa Rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7157 zo dňa 15. 06. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 119B dňa 21. 06. 2011) a doplnacieho rozvrhového Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 39-24 K/48/02-K1-7869 zo dňa 22. 09. 2011 (uverejneného v Obchodnom vestníku 190/2011 dňa 04. 10. 2011), bola zložená do súdnej úschovy v zmysle právoplatného a vykonateľného Uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 39-24 K/48/2002-MŠ-884, ktorým príslušný súd rozhodol o prijatí peňažných prostriedkov do súdnej úschovy určených pre jednotlivých veriteľov (právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26. 08. 2015).

2. výšku dlhov poručiteľky: 0,- eur.,

3. čistú hodnotu dedičstva: 575,34 eura.

19. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bodoch 25, 28 a 29 uviedol:

„25. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie a po zohľadnení vykonaného dokazovania a odvolania účastníčky konania, pani H. T., viazaný jeho rozsahom, nevzhliadol dôvody na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné potvrdiť, keďže je vo výroku vecne správne. Zároveň odvolací súd uvádza, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie (súdneho komisára) tak v rovine skutkových

zistení ako aj právneho posúdenia, pričom v smere zdôraznenia jeho správnosti a ďalej k jeho dôvodom a námietkam odvolateľky uvádza nasledovné:

28. Odvolací súd v rámci právneho posúdenia v napadnutom rozhodnutí uvádza, že sa plne stotožňuje s právnymi závermi súdneho komisára v napadnutom rozhodnutí. Požiadavka, aby o majetku poručiťľa, ktorý sa objaví až po právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve, prebehlo konanie o dedičstve (v odôvodnených prípadoch dokonca aj bez návrhu), je odrazom dôsledného uplatnenia princípu ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva. Svedčí o zámere, aby konaním o dedičstve prešli všetky aktívne a pasívne zložky poručiťľovho majetku. Dedič totiž nevstupuje len do práv a povinností, ktoré sú mu známe v čase konania o dedičstve, ale zásadne do všetkých práv a povinností poručiťľa, ktoré jeho smrťou nezanikli [§ 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“)], i keď neboli v konaní o dedičstve zistené, a preto o nich nebolo rozhodnuté (viď Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2015, sp. zn. 3 Cdo 168/2014).

29. Jedným z najdôležitejších úkonov v konaní o dedičstve a účinným prostriedkom prípravy samotného prejednávania dedičstva je predbežné vyšetrenie. Počas predbežného vyšetrenia súdny komisár zisťuje všetko potrebné preto, aby mohol vydať rozhodnutie vo veci. Účelom predbežného vyšetrenia je zistiť všetky potrebné informácie o majetku, prípadne o dlhoch poručiťľa, o okruhu jeho dedičov, ako aj skutočnosť, či niekto z dedičov nepotrebuje ustanoviť opatrovníka. Súdny komisár postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci a na účely zistenia skutočného stavu veci je povinný vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. Inštitút predbežného šetrenia nemožno chápať len ako výsluch osoby informovanej o osobných pomeroch poručiťľa a spísanie zápisnice s ňou na predtlačenom vzore, ale ako všetko potrebné šetrenie, ktoré notár vykonáva v záujme zistenia skutočného stavu veci a z ktorého vychádza aj pri svojom rozhodovaní (R 11/1970).

20. Z uvedených dôvodov súdov nižšej inštancie je zrejmé, že predmetom prejednávania majetku poručiťľky bola pohľadávka poručiťľky voči BDV družstvo „v konkurze“ titulom rozvrhu výťažku v sume 575,34 eur. Je ďalej nepochybné, že prejednanie dedičstva ohľadom vyššie uvedeného konkrétneho aktíva bolo a je potrebné na prechod nároku na vyplatenie pohľadávky poručiťľky voči BDV družstvo „v konkurze“ na dedičov. Nejde teda o zánik majetku jeho neexistenciu ale o prejednanie nároku (pohľadávky). Absolútne nič na tom nemení ani fakt, na ktorý sa dovolateľka v tejto súvislosti odvoláva, a to, že dňa 12. 04. 2023 mala čiastka 575,34 eur prepadnúť z úschovy v prospech štátu. Dovolaťľke nič nebráni v tom, aby ako dedička, ktorá v príslušnom rozsahu nadobudla pohľadávku poručiťľky, postupovala podľa príslušných ustanovení CSP a požiadala v tomto rozsahu o vydanie predmetu úschovy.

20.1. Dovolací súd uzatvára, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté ani dovolateľkou namietanou vadu vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP.

21. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie dovolateľky je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. b) a f) CSP prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľky zamietol (§ 448 CSP).

22. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.